

Fimmtudaginn 24. október 1996.

Nr. 329/1995.

Trygging hf.

(Stefán Pálsson hrl.)

gegn

Guðmundi Péturssyni

(Brynjólfur Kjartansson hrl.)

Bifreiðar. Vátrygging.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Garðar Gíslason og Arnljótur Björnsson og Gunnar G. Schram prófessor.

Áfrýjandi skaut málinu til Hæstaréttar með stefnu 3. október 1995. Hann krefst aðallega sýknu af kröfum stefnda og málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti. Til vara krefst áfrýjandi þess, að kröfur stefnda verði lækkaðar og málskostnaður felldur niður.

Stefndi krefst staðfestingar héraðsdóms og málskostnaðar úr hendi áfrýjanda fyrir Hæstarétti.

Stefndi var stjórnandi vörubifreiðarinnar U 912. Hann slasaðist 1. júlí 1991, þegar hann dældi lofti í annan framhjólbarða bifreiðarinnar, þar sem hún stóð við loftdælu við bensínsölu í Hveragerði. Svo sem fram kemur í héraðsdómi, var orsök slyssins sú, að hjólbarðinn sprakk skyndilega, og þeyttist stefndi við það frá bifreiðinni með þeim afleiðingum, sem lýst er í dóminum. Ekki er ljóst, hvort atburðurinn verður rakinn til slits eða bilunar hjólbarðans eða annarra ástæðna.

Þegar litið er til atvika að slysi stefnda og þess, hvernig ákvæði 92. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 um slysatryggingu ökumanns eru skýrð í hæstaréttardómum, sem prentaðir eru í dómasafni 1995, bls. 856 og 1727, verður fallist á þá niðurstöðu héraðsdómara, að slysatrygging sú, sem keypt var hjá áfrýjanda vegna bifreiðarinnar U 912, taki til slyssins.

Fallist er á ákvörðun héraðsdómara um fjárhæð bóta til stefnda. Ákvæði héraðsdóms um upphafstíma dráttarvaxta þykir mega staðfesta, en dóminum var ekki gagnáfrýjað.

Málskostnaðarákvæði héraðsdóms er staðfest. Auk þess verður áfrýjanda gert að greiða málskostnað fyrir Hæstarétti, eins og greinir í dómsorði.

D ó m s o r ð:

Áfrýjandi, Trygging hf., greiði stefnda, Guðmundi Péturssyni, 2.000.000 króna með ársvöxtum sem hér segir: 5,8% frá 1. júlí 1991 til 1. ágúst sama ár, 6,3% frá þeim degi til 1. október sama ár, 5,6% frá þeim degi til 11. sama mánaðar, 3,9% frá þeim degi til 1. nóvember sama ár, 3,8% frá þeim degi til 11. sama mánaðar, 3,7% frá þeim degi til 21. sama mánaðar, 3,4% frá þeim degi til 1. desember sama ár, 2,8% frá þeim degi til 21. sama mánaðar, 2,6% frá þeim degi til 1. febrúar 1992, 2,1% frá þeim degi til 11. sama mánaðar, 1,8% frá þeim degi til 21. sama mánaðar, 1,6% frá þeim degi til 1. mars sama ár, 1,5% frá þeim degi til 21. sama mánaðar, 1,1% frá þeim degi til 1. maí sama ár, 1% frá þeim degi til 1. ágúst sama ár, 0,9% frá þeim degi til 1. janúar 1993, 1,3% frá þeim degi til 11. sama mánaðar, 1,2% frá þeim degi til 21. sama mánaðar, 1,1% frá þeim degi til 11. febrúar sama ár, 1% frá þeim degi til 21. mars sama ár, 0,9% frá þeim degi til 1. apríl sama ár, 0,8% frá þeim degi til 11. ágúst sama ár, 0,9% frá þeim degi til 1. nóvember sama ár, 0,8% frá þeim degi til 11. sama mánaðar og 0,5% frá þeim degi til 20. júlí 1995. Frá þeim degi greiði áfrýjandi dráttarvexti af sömu fjárhæð samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 til greiðsludags.

Ákvæði héraðsdóms um málskostnað skal vera óraskað.

Áfrýjandi greiði stefnda 150.000 krónur í málskostnað fyrir Hæstarétti.

Dómur Héraðsdóms Reykjavíkur 20. júlí 1995.

Mál þetta, sem dómtekið var að loknum munnlegum málflutningi 29. júní sl., er höfðað af Guðmundi Péturssyni, Heiðarbrún 96, Hveragerði, gegn Tryggingu hf., Laugavegi 178, Reykjavík, með stefnu, birtri 19. janúar 1995.

Kröfur stefnanda eru þær, að hið stefnda tryggingafélag greiði sér 3.330.000 kr. auk 6% ársvaxta frá 1. júlí 1991 til 1. ágúst s. á., 7% frá þeim degi til 11. október s. á., 4% frá þeim degi til 1. nóvember s. á., 3,5% frá

þeim degi til 1. desember s. á., 3% frá þeim degi til 1. febrúar 1992, 2,5% frá þeim degi til 11. febrúar s. á., 2% frá þeim degi til 21. mars s. á., 1,25% frá þeim degi til 1. maí s. á., 1% frá þeim degi til 11. ágúst s. á., 1,25% frá þeim degi til 11. nóvember 1993, 0,25% frá þeim degi til 26. janúar 1995, en með hæstu dráttarvöxtum frá þeim degi til greiðsludags. Þá er krafist málskostnaðar að mati réttarins, eins og málið væri ekki gjafsóknarmál, en stefnanda var veitt gjafsókn í málinu með bréfi dómismálaráðherra, dags. 31. maí 1994.

Af hálfu stefnda eru gerðar þær kröfur aðallega, að félagið verði sýknað af öllum kröfum stefnanda og stefnanda gert að greiða stefnda málskostnað að skaðlausu að mati dómsins að viðbættum 24,5% virðisaukaskatti. Til vara er krafist verulegrar lækkunar á stefnujárhæð og að málskostnaður verði látinn niður falla. Ef bætur verða tildæmdar, er þess krafist, að þær beri sömu vexti og stefnandi gerir kröfu um frá 1. júlí 1991 til 22. júní 1994, vexti af skaðabótum samkvæmt 7. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 ásamt síðari breytingum frá 22. júní 1994 til þess dags, þegar endanlegur dómur hefur verið kveðinn upp, og dráttarvexti samkvæmt III. kafla vaxtalaga frá þeim degi til greiðsludags.

Málavextir og ágreiningsefni.

Stefnandi vann sem vörubifreiðastjóri hjá verktaka í Hveragerði. Hinn 1. júlí 1991 hafði hann ekið mól allan daginn á bifreiðinni U-912, sem er af gerðinni Scania Vabis. Um kvöldið ók hann að bensínsölu Skeljungs hf. við Austurmörk í Hveragerði í þeim tilgangi að athuga, hvort bæta þyrfti lofti í hjólbarða. Þegar stefnandi hafði mælt loft í framhjólborðum, bætti hann lofti í annan þeirra, og sprakk hann þá með þeim afleiðingum, að stefnandi þeyttist frá og féll á jörðina. Slasaðist hann alvarlega og var fluttur á slysa-deild Borgarspítalans. Við skoðun hafði stefnandi sár í andliti, á bringu og hnakka. Einnig hafði hann mikil eymsli í olnboga. Frekari rannsóknir sýndu, að brot var í gegnum II. hálslið og brot á olnboga. Stefnandi var á slysadeild til 8. júlí, en kom síðan reglulega í eftirlit á göngudeild slysadeildar. Um haustið fór hann í æfingar hjá sjúkrahjálfa. Hann kom síðast í eftirlit á slysadeild 14. október 1992. Þá hafði hann óþægindi í hálsi, aðallega vöðvaverki í hnakkagróf. Einnig hafði hann verulega hreyfiskerðingu í vinstra olnboga.

Örorka stefnanda vegna slyssins var metin þannig:

Frá 1. júlí 1991 til 1. desember sama ár	100%
Frá 2. desember 1991 til 1. apríl 1992	75%
Frá 2. apríl 1992 til 15. júní 1992	50%
Varanleg örorka	20%

Stefnandi hefur að fullu fengið uppgert tjón sitt vegna tímabundinnar örorku frá vinnuveitanda sínum, Tryggingastofnun ríkisins og stefnda. Hefur hann höfðað mál þetta, þar sem hann telur sig ekki hafa fengið fullar bætur vegna varanlegrar örorku og miska, sem hann hafi orðið fyrir. Telur hann stefnda skylt að bæta tjónið samkvæmt 92. gr. umferðarlaga nr. 50/1987, en eigandi bifreiðarinnar hafði keypt ökusmannstryggingu samkvæmt þeirri lagagrein hjá stefnda. Hið stefnda tryggingafélag hefur hafnað bótaskyldu, þar sem umrædd lagagrein svo og váttryggingarskilmálar taki ekki til þess atburðar, sem leiddi til tjóns stefnanda. Einnig er deilt um fjárhæð bóta.

Helstu málsástæður aðila og réttarheimildir, sem þeir miða við.

Af hálfu stefnanda er skírskotað til þess, að hann eigi rétt til bóta frá stefnda úr ökusmannstryggingu bifreiðarinnar U-912 samkvæmt 92. gr. umferðarlaga nr. 50/1987. Samkvæmt greininni skuli váttrygging bæta slys, sem ökumaður verði fyrir „við starfa sinn“. Af hálfu stefnanda er því haldið fram, að það sé hluti starfsskyldna ökumanns að huga að loftþrýstingi í hjólbörðum. Slíkt sé ekki gert af sérhæfðum starfsmönnum, s. s. vélaviðgerðir o. fl., heldur af ökumanninum. Slysið hafi orðið við slíkt starf, og sé um að kenna hættulegum eiginleikum ökutækisins. Af þessum ástæðum falli tjón stefnanda undir váttrygginguna, og beri stefnda því að bæta fjártjón hans og miska, sem reiknað er þannig:

Höfuðstólsverðmæti vinnutekjutaps vegna varanlegrar örorku 3.670.200 kr. og verðmæti tapaðra lífeyrisréttinda 220.200 kr., miskabætur 499.994 kr., en til frádráttar bætur frá Tryggingastofnun ríkisins vegna varanlegrar örorku, 624.814 kr., og bætur, sem stefndi hefur greitt úr slysstryggingu launþega, 435.580 kr. Tjón stefnanda vegna slyssins er því af hans hálfu talið vera 3.330.000 kr.

Af hálfu hins stefnda tryggingafélags er því haldið fram, að stefnandi eigi ekki rétt á bótum úr hendi félagsins vegna slysstryggingar ökumanns samkvæmt 92. gr. umferðarlaga. Í því sambandi er af hálfu stefnda vísað til skilmála félagsins nr. 54 um slysstryggingu ökumanns. Í 1. mgr. 1. gr. skilmálanna segi, að félagið greiði bætur fyrir tjón vegna umferðarslyss, sem ökumaður verði fyrir við stjórn ökutækis, sbr. 92. gr. umferðarlaga. Af lagaákvæðinu og greindu ákvæði í skilmálunum megi ljóst vera, að gildisvið hinnar lögboðnu slysstryggingar ökumanns takmarkist við líkamstjón, sem hljótist af umferðarslysi, og jafnframt verði ökumaður að vera við stjórn ökutækis, svo að tjónið fáið bætt úr váttryggingunni. Með slysstryggingu þessari sé í bótaréttarlegu tilliti verið að gera stjórnanda ökutækis jafnsettan farþega eða farþegum í sama ökutæki, ef umferðarslys beri að

höndum. Ekki verði séð, að markmið með lögfestingu slysatryggingar ökumanns samkvæmt 92. gr. umferðarlaga hafi verið að veita ökumanni ríkari eða rýmri bótarétt en farþegar í ökutækinu hafi samkvæmt umferðarlögum.

Bifreiðin hafi verið kyrrstæð, þegar stefnandi slasaðist. Stefnandi hafi staðið fyrir utan bifreiðina og verið að dæla lofti í hjólbarða hennar. Engum vafa væri undirorpið, að slysið hafi ekki verið í neinum tengslum við umferð og geti því ekki talist umferðarslys. Þá verði slysið ekki heldur rakið til þess, að stefnandi hafi verið við stjórn bifreiðarinnar sem ökumaður hennar. Vel kunni að vera, að stefnandi hafi haft þær starfsskyldur gagnvart vinnuveitanda sínum og eiganda bifreiðarinnar að annast að einhverju leyti viðhald hennar. Þegar slíkum skyldum væri sinnt, væri það ekki í neinum tengslum við stjórn ökutækisins. Viðhaldi bifreiðar geti auk þess verið jöfnum höndum sinnt af þeim, er aki bifreiðinni að jafnaði, sem og öðrum starfsmönnum bifreiðareigandans. Það verk að dæla lofti í hjólbarða ökutækis væri á engan hátt þess eðlis, að það verði einungis unnið af ökumanni ökutækisins, meðan hann teljist vera við stjórn þess.

Með stjórn ökutækis í skilningi 92. gr. umferðarlaga verði að skírskota til þess afmarkaða starfs að stjórna ökutæki, sem einungis sé heimilt að starfrækja að fullnægðum skilyrðum VII. kafla umferðarlaga um ökumenn. Að því leyti, sem ökumaður sé við störf, er ákvæði VII. kafla umferðarlaga nái ekki til, verði að telja, að um leið sé um að ræða störf, sem falli utan gildissviðs hinnar lögmæltu slysatryggingar ökumanns.

Af hálfu stefnda er talið ótvírætt samkvæmt því, sem að framan greinir, að slys stefnanda hafi hlotist með þeim hætti, að það falli utan gildissviðs hinnar lögmæltu slysatryggingar samkvæmt 92. gr. umferðarlaga og þeirra skilmála, sem um vátrygginguna gildi. Þessari niðurstöðu verði hvorki breytt með rýmkandi lögskýringu né lögjöfnun. Geti tjón stefnanda því ekki fengist bætt úr slysatryggingu ökumanns bifreiðarinnar U-912, sem keypt hafði verið hjá hinu stefnda tryggingafélagi.

Varakrafa stefnda er studd þeim rökum, að stefnukröfur séu allt of háar og því beri að lækka þær verulega. Kröfur stefnanda um bætur fyrir varanlega örorku séu studdar örorkumati Atla Þórs Ólasonar frá 26. júlí 1993. Þar sé einkum um að ræða mat á læknisfræðilegri örorku. Í því felist, að ekki sé einvörðungu verið að meta skerðingu á hæfi stefnanda eða möguleika til að afla launatekna framvegis, heldur einnig skerta starfsorku hans til að fást við ýmis störf í lífinu, þótt þau séu ekki til þess fallin að gefa af sér tekjur. Að þessu leyti væri örorkumatið ekki algildur mælikvarði á skert hæfi stefnanda til að afla vinnutekna og geti því engan veginn talist fullnægjandi sönnunargagn um fjártjón hans af völdum slyssins. Þannig væri

ljóst, að rúmu ári eftir slysið hafi stefnandi getað unnið fulla vinnu, eins og hann hafi gert fyrir slys. Er af hálfu stefnda verulega dregið í efa, að afleiðingar slyssins muni hafa í för með sér tekjutap fyrir stefnanda í þeim mæli, sem örorkumatið bendi til. Með hliðsjón af þessu er örorkutjónskröfum stefnanda mótmælt sérstaklega sem ósönnuðum og allt of háum. Einnig beri að lækka bætur fyrir atvinnutekjutap vegna varanlegrar örorku sökum skattfrelsis bóta og eingreiðsluhagræðis. Miðað við þær tekjur, sem lagðar væru til grundvallar í örorkutjónsútreikningi, væri ljóst, að stefnandi hefði þurft að greiða fullan tekjuskatt (nú 41,93%) af þeim tekjum, sem hann er sagður hafa misst samkvæmt hinni metnu örorku, ef hann hefði aflað þeirra með vinnuframlagi sínu. Til þessa verði að líta til lækkunar bótum.

Kröfum stefnanda fyrir töpuð lífeyrisréttindi er af hálfu stefnda eindregið mótmælt. Þar sem veruleg óvissa sé um áhrif slyssins á aflahæfi stefnanda framvegis, þá væri allsendis ósannað, að hann verði fyrir svo afleiddu tjóni sem töpuð lífeyrisréttindi væru. Ekki verði heldur séð, að slík krafa ætti sér stoð í ríkjandi dómvenju. Komi þessi krafa hins vegar til álita að einhverju leyti, beri ótvírætt að lækka hana verulega vegna skattfrelsis og eingreiðsluhagræðis. Ef stefnandi ætti rétt til lífeyrisgreiðslna, þyrfti hann að öllu jöfnu að greiða tekjuskatt af þeim, sbr. 1. tl. A-liðar 7. gr. laga nr. 75/1981 um tekjuskatt og eignarskatt með áorðnum breytingum. Með því að fá slíkar greiðslur bættar í formi eingreiðslu vegna varanlegrar örorku væru þær undanþegnar tekjuskatti samkvæmt 2. tl. 28. gr. sömu laga.

Miskabótakröfu stefnanda er mótmælt af hálfu stefnda sem allt of hárrí, og er því haldið fram, að hún sé ekki í nokkru samræmi við dómvenju. Þau einkenni, sem metin væru til varanlegrar örorku, væru að verulegu leyti einkenni, sem aðallega beri að virða sem miska. Miskabæturnar einar og sér geti því aldrei orðið annað en lítill hluti af þeirri fjárhæð, sem gerð væri krafa um. Við ákvörðun miska beri að taka tillit til þeirra vaxta, sem fallið hafi á kröfuna frá slysdegi til dómsuppsögudags, sbr. Hrd. 1991, bls. 1949, og Hrd. 1991, bls. 2006. Samkvæmt þessum dómum virðist, að ákveða eigi miskabætur miðað við verðlag á dómsuppsögudegi að teknu tilliti til áfallinna vaxta.

Þá er því mótmælt, að krafa stefnanda geti borið dráttarvexti allan þann tíma, sem stefnandi geri kröfu um, þar sem bótaréttur stefnanda væri mjög umdeilanlegur og fjarri því að vera skýr og ótvíræður. Er þess því krafist með vísan til síðari málsliðar 15. gr. vaxtalaga nr. 25/1987, að hugsanleg bótafjárhæð beri sömu vexti og hið útreiknaða verðmæti tekjutaps beri frá slysdegi til útreikningsdags tjónsins, sbr. dskj. nr. 6 (22. júní 1994), og vexti af skaðabótum skv. 7. gr. vaxtalaga, sbr. 2. gr. laga nr. 67/1989 um breytingu

á þeim, frá þeim degi til þess dags, þegar endanlegur dómur gengur í máli þessu. Frá þeim tíma væri hins vegar ekki gerður ágreiningur um rétt stefnanda til dráttarvaxta af dómsfjárhæð, sbr. 15. gr. vaxtalaga.

Málskostnaðarkröfur stefnda reisir hann á 129. og 130. gr. laga nr. 91/1991 um meðferð einkamála. Kröfu um virðisaukaskatt af málskostnaði styður stefndi lögum nr. 50/1988, þar sem lögmönnum sé gert að greiða virðisaukaskatt af þjónustu sinni. Stefndi hafi ekki virðisaukaskattsskylda starfsemi með höndum. Því væri nauðsyn að fá virðisaukaskatt tildæmdan ofan á málskostnað.

Niðurstöður.

Samkvæmt 3. mgr. 59. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 ber ökumanni bifreiðar að gæta þess, að ökutækið sé í góðu ástandi. Verður því að líta svo á, að stefnanda hafi borið að sjá til þess, að hæfilegt loft væri í hjólbörðum bifreiðarinnar, sem hann ók í umræddu tilviki. Slysið, sem stefnandi varð fyrir, telst þess vegna hafa orðið, er stefnandi gegndi lögboðinni skyldu sinni sem ökumaður bifreiðarinnar. Því verður að telja, að ökumannstrygging samkvæmt 1. mgr. 92. gr. umferðarlaga taki til tjóns stefnanda, en vátryggingarskilmálar, sem vísað er til af hálfu stefnda, þykja ekki breyta neinu um þá túlkun lagaákvæðisins. Ber því að taka til greina kröfur stefnanda um bætur úr hendi hins stefnda tryggingafélags samkvæmt nefndu lagaákvæði.

Örorkutjón stefnanda var metið af Atla Þór Ólasyni lækni samkvæmt örorkumati, dags. 26. júlí 1993. Við lækniSSkoðun, sem fram fór þann dag, hafði stefnandi dálítil eymsli í hálsvöðvum og yfir hrygg tindum, sérstaklega ofanvert í hálsi. Einnig voru nokkur eymsli í herðavöðvum, en minni í vöðvum milli herðablaða. Í vinstri olnboga voru eymsli umhverfis lið og skert réttihreyfing. Þá hafði stefnandi kuldaóþol í örum á enni eftir hálskragafestingar. Í örorkumatinu er gert ráð fyrir því, að óþægindi frá hálsi og höfði megi að mestu leyti rekja til beinbrots á 2. háls hryggjarliðbol og tognunar á mjúkum vefjum í aðlægum svæðum hálsins. Líklegast er talið, að óþægindin verði varanleg og hindri stefnanda við átakavinnu. Varanleg örorka vegna hálsins er metin 10%. Sár á kvið og brjóstkassa voru gróin, en ör voru áberandi. Brot á olnboga var að fullu gróið, en 30° vantaði á fulla réttigetu. Samkvæmt matinu er talið líklegt, að verkir í olnboga við átak og hreyfihindrun verði varanleg og dragi heldur úr starfsgetu stefnanda. Varanleg örorka stefnanda vegna þessa er metin 10%. Varanleg örorka stefnanda vegna vinnuslyssins, sem hér um ræðir, er því í heild metin 20%. Af hálfu stefnda er því haldið fram, að örorkumatið geti ekki talist full-

nægjandi sönnunargagn um fjártjón stefnanda af völdum slyssins, og er kröfum stefnanda, sem reistar eru á örorkumatinu, mótmælt sem ósönnuðum og allt of háum. Örorkumatinu hefur hins vegar ekki verið hnekkð af hálfu stefnda, og verður það því lagt til grundvallar við ákvörðun á tjóni stefnanda.

Tjón stefnanda vegna varanlegrar örorku er samkvæmt útreikningi tryggingafræðings á slysdegi 2.830.000 kr., þ. m. t. tjón vegna tapaðra lífeyrisréttinda, en þá hafa verið dregnar frá bætur, sem stefnandi hefur þegar fengið greiddar vegna varanlegrar örorku. Við útreikninga á tekjutapi stefnanda eru notaðar til viðmiðunar tekjur hans árin 1988 til 1990. Við útreikning á höfuðstólsverðmæti tekjutaps eru notaðir einfaldir vextir af almennum sparisjóðsbókum í Landsbanka Íslands fram að útreikningsdegi 22. júní 1994, en eftir þann dag eru notaðir 6% vextir og vaxtavextir.

Rétt þykir að ákveða bætur í einu lagi fyrir miska og fjártjón, þ. m. t. tjón vegna tapaðra lífeyrisréttinda. Þykja bætur hæfilega ákveðnar að teknu tilliti til hagræðis af eingreiðslu og skattfrelsis bóta 2.000.000 kr.

Samkvæmt 7. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 skulu kröfur um skaðabætur bera vexti frá og með þeim degi, er hið bótaskylda atvik varð, eins og nánar segir í lagaákvæðinu. Þykir því rétt, að greiddir verði vextir samkvæmt 7. gr. vaxtalaga frá 1. júlí 1991 til dómsuppkvaðningardags, en dráttarvextir, sbr. 15. gr. sömu laga, frá þeim degi til greiðsludags.

Þá þykir rétt, að stefndi greiði 217.430 kr. í málskostnað í ríkissjóð.

Gjafsóknarkostnaður stefnanda greiðist úr ríkissjóði, þ. m. t. málflutningsþóknun talsmanns hans, Brynjólfs Kjartanssonar hrl., sem þykir hæfilega ákveðin 200.000 kr., en útlagður kostnaður stefnanda er 17.430 kr.

Dóm þennan kvað upp Sigríður Ingvarsdóttir héraðsdómari.

D ó m s o r ð:

Stefnda, Trygging hf., greiði stefnanda, Guðmundi Péturssyni, 2.000.000 kr. með vöxtum samkvæmt 7. gr. vaxtalaga nr. 25/1987 frá 1. júlí 1991 til dómsuppkvaðningardags, en með dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla sömu laga frá þeim degi til greiðsludags.

Stefndi greiði 217.430 kr. í málskostnað í ríkissjóð.

Gjafsóknarkostnaður stefnanda, 217.430 kr., greiðist úr ríkissjóði, þar með talin þóknun talsmanns hans, Brynjólfs Kjartanssonar hrl., 200.000 kr.